

Nuoren polku vapauteen

Minna Saukko
apulaisjohtaja
Vantaan vankila

Vantaan vankila, valmistunut 2002

- Tutkintavankila; 190 vankipaikkaa
- Keskeisimpänä tehtävänä esitutkinnan turvaaminen, oikeudenkäyntien turvaaminen, kuljetustehtävät, rikoskierteen katkaisu
- Vankilan tiloissa toimivat lisäksi täytäntöönpanoyksikkö, vankien terveydenhuolto sekä psykiatrisen vankisairaalan avo-osasto
- Henkilökuntaa 140, joista 100 vartijaa

Tilat

- 18 osastoa, joista täysin suljettuja 6
- Sellit kooltaan noin 10 neliötä
- Varustettu wc:lla, jossa suihku, sänky, tuoli ja pöytä, kaappi, televisio

Tilastoja

- Uusia tutkintavankeja vuosittain noin 700
- Vankilan käyttöaste noin 120%
- Tutkintavankeuden keskimääräinen pituus 3½ kuukautta
- Vankilan läpi kulkee vuosittain noin 5000 vankia
- Ulkomaalaisten osuus vangeista noin 40%
- Yleisin pääsyyte; huumausainerikos

Nuoret ja alle 18- vuotiaat vangit

- Lähtökohtana YK:n lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus; vapaudenriiston kohteeksi joutunutta lasta on kohdeltava inhimillisesti ja kunnioittaen ihmisarvoa sekä ottaen huomioon hänen ikäistensä tarpeet. Lapsivanki on pidettävä erillään aikuisista vangeista lukuun ottamatta tilannetta, jossa katsotaan olevan lapsen edun mukaista menetellä toisin.
- Mahdollistettava yhteys vanhempiin (jos lapsen edun mukaista) sekä huolehdittava terveyden- sekä sairauden hoidosta ja kuntoutuksesta
- Oikeus opetukseen!

Nuorten sijoittaminen vankilaan

- Sijoittelussa huomioitava vangin kotipaikka ja siten yhteyksien säilyminen lähiomaisiin tai muihin läheisiin. Sijoituksessa arvioitava mahdollisuutta sijoittaa lapsi mahdollisimman avoimeen ympäristöön
- Lapsi sijoitettava sellaiseen tilaan, että häntä ei eristetä, mutta hänen turvallisuutensa turvataan
- lapselle on vankilassa määrätty vastuuhenkilö, joka valvoo lapsen edun toteutumista
- Lapsi sijoitetaan vankilassa toimintaan, joka tukee hänen paluutaan yhteiskuntaan. Erityisesti nuorta on motivoitava päihteettömyyteen, mikäli nuorella on päihteidenkäyttöhistoria.

Nuoren suunnitelmallinen vapautuminen

- Nuoren vapautuessa vapauttamissuunnitelma tehtävä aina verkostoyhteistyönä
- Vapauttamissuunnitelma koordinoitava valvontasuunnitelman ja kunnan kuntoutussuunnitelman sekä työ- ja elinkeinohallinnon aktivointisuunnitelman kanssa.
- Suunnitelmaa laadittaessa muistettava nuorten yhteiskuntatakuu

Alle 18-vuotiaat tutkintavangit

- Tutkintavankilan henkilöstön tulee tehdä lastensuojeluilmoitus lapsen asuinkunnan lastensuojeluviranomaiselle alle 18-vuotiaan tullessa vankilaan tutkintavankina
- Perusopetustarve arvioidaan ja tarvittaessa otetaan yhteys vankilan sijaintikunnan opetusvirastoon ja pyydetään järjestämään opetus
- Vapauttamissuunnitelman teko aloitetaan jo tutkintavankeusaikana.
- Tutkintavankila tekee yhteistyötä yhdyskuntaseuraamustoimiston valvojan kanssa vapautumisen suunnittelussa. Myös sosiaalitoimen tai lastensuojelun kanssa tehdään tarvittavaa yhteistyötä

Nuori vankina Vantaalla

- Vantaan vankilassa oma osasto kaikille alle 21-vuotiaana rikoksiin syylistyneille
- Osastolle sijoitetaan myös alle 18-vuotiaat
- Osasto mahdollistaa vankeuslain erityissäännön, jonka mukaan nuoret on sijoitettava eri osastolle kuin aikuiset vangit
- Osastolla oma ohjaaja ja räätälöyty päiväjärjestys, joka huomioi nuorten erityistarpeita
- Osaston kehittämistyö jatkuu teemalla ”vapauteen valmentava osasto”

nuori vankina Vantaalla

- vuoden 2013 (tammi-marraskuu) aikana alle 21-vuotiaana rikokseen syyllistyneitä; 91 vankia / alle 18-vuotiaita; 6 vankia
- Heistä ulkomaalaisia; 24 vankia
- Sisäänkirjatuista tutkintavanki -statuksella 82 vankia / alle 18-vuotiaita; 6 vankia
- vuosina 2012-2013 sisäänkirjatuista alle 21-vuotiaana rikokseen syyllistyneistä yhteensä 22 henkilöä oli kahden vuoden aikana useammin kuin kerran tutkintavankeudessa (pyöröovivanki?)
- Nuorten yleisimmät rikosnimikkeet; väkivaltarikos (n.40%), omaisuusrikos (n.30%), huumausainerikos (n.10%)